

1.2.- GAIEN ARABERAKO KASU PRAKTIKOAK

Ikusi berri ditugun eskemek duten helburua kasu praktikoaren aurrean erabilgarriak izatea besterik ez da, Zati orokorreko arazo juridiko-penalak identifikatzen eta ordenatzen lagunduko dutelakoan. Horretarako apartatu honetan hainbat kasuren itzulpenak eskaintzen dira aipatu eskemen eragingarritasuna baieztatzeko aukera emango dutelakoan.

Gaur egun, zoritxarrez, Euskal Herrian jarduera juridikoa, salbuespenak salbuespen, oraindik ere erdarazkoa denez gero, kasu gehienetan itzultzeari ekin diogu. Horretarako, gehienetan, Espainiako Estatu Auzitegi Gorenaren epairik esanguratsuenetarikoz batzuk aukeratu ditugu¹⁶, izan ere esparru akademikoan kasu praktikoari irtenbidea ematerakoan sortuko den eztabaida, benetan egon zenaren argitan –argi kritikoa– begietsiko baita. Benetako kasuak ditugu, hortaz, eta bi zentzutan benetakoak: benetan gertatu zirelako, batetik, eta, bestetik, benetan Justizia-Administraziora iritsi eta horien gaineko epaia eman zelako. Oinarri hau unibertsitatean dugun erronkari hoberen egokitzen zaiona da, jarduera juridiko-penala ezagutzeaz gain esparru akademikotik egin beharreko lan kritikoa ere ahalbideratzen eta errazten duelako.

Zuzenbide penaleko Zati orokorrarekin zerikusi duten arazo guztien gaineko kasu praktikoaren bilduma ez dago egiterik. Alde horretatik gaien eta arazoaren aukeraketa-lana egin behar izan dugu. Horretan irizpide artezkaria liburu honen helburu pedagogikoa izan da, zuzenbide-ikasketak egin nahi dituen eta hasi berria den ikaslearentzat ezinbestekoak diren arazoei ekiteko oinarrizko kasuei lehenetsuna emanez. Beste alde batetik, eskaintzen diren kasuak ia hamar urteko irakaskuntzan erabilitakoak ditugu eta horrek, hala ulertzen dugu guk bederen, nolabaiteko bermea gaineratzen du kasuon gaineko lanak eduki dezakeen eragingarritasunari begira.

Kasu praktikoak aurkezteko hurrenkera delituaren teoria orokorraren egitura eta ordenaren arabera dugu, orain argitu nahi ditugun ñabardura gutxi batzuekin. Hasteko zigorraren zehaztapena, mekanika, menperatzen laguntzeko ariketa batzuk proposatzen dira (**ik. 1.2.1.**), zigorraren graduak eta goiko edo beheko erdia zer diren, nola eta noiz ezarri behar diren argitzeko helburuarekin. Zigorraren zehaztapena erakargarria izan ohi da hasi berri den ikaslearentzat eta horrexegatik ere landu beharreko lehenengo alderdi praktikoa izateko egokia dela uste dugu. Beste alde batetik, eduki teorikoa bereganatu arte ikaslea ez dago zenbait alderdi praktikoa landu eta ulertzeko egoeran. Lehenengo ariketa horien ondoren, bidegabetasun-tipoaren mota funtsezkoak jorratzen zuzendutako kasuak ditugu (**ik. 1.2.2.-1.2.4.**). Hortaz bai dolozko bai zuzenbide-ikasketak ere ez-egite tipoen gaineko arazorik garrantzitsueni aurre egiteko materialak pilatzen dira. Agian hemen kasu-kopururik handiena topatzea badago, izan ere hiru mota hauek menperatzea baita Zati orokorrean lortu beharreko ezinbesteko erronka eta aldi berean zailtasun nabarmena. Aurrekoa ikusi eta ulertu delakoan oinarriturik, bidezko-kausaren logikan eta mekanikan trebatzeko moduan gaude (**ik. 1.2.5.-1.2.7.**), horretarako, legebidezko defentsaren, beharizan egoeraren, eginbehar bat betetzearen, eta zor den obedientziaren gaineko kasuak proposatzen direlarik. Honekin zuzenbidekontrakotasun penalaren kategoria sistematikoa, zentzu zabalean ulertuta, gaituztat jo dezakegu eta delituaren teoria orokorraren bigarren funtsezko atalari ekingo diogu: alegia, erruduntasunari edo, egungo terminologia modernoaren arabera, egozpen (edota erantzukizun) pertsonalari. Hemen (**ik. 1.2.8.-1.2.10.**) batez ere egotezinezko kausak erdigunean izango badira ere, bai debeku- errakuntza bai beldur menperaezinari buruzko kasuak ere eztabaidarako dakartzen.

Delituaren funtsezko osagaien jokoak ulertuztat jo beharra dago bai zuzenbidekontrakotasun bai erruduntasun inguruko alderdi praktikoa nagusiak ikusi ondoren. Hala ere, aurrenekoak bezain garrantzitsuak ditugu garapen- eta partaidetza-arazoak (**ik. 1.2.11.**), saiakuntzaren mugak eta partaidetza-tituluen (egiletza, indukzioa, ezinbesteko laguntza, sopikuntza) arteko ezberdintasunak ezagutzera behartuko gaituztenak.

Azkenik, zigorraren zehaztapenaren inguruko arazo bereziekin zerikusi duten atalak kokatu dira. Alde batetik, beti korapilatsuak suertatzen diren delitu-pilaketak (delitu jarraitua barne) azaltzen dira (**ik. 1.2.12., 1.2.13.**); eta bestetik, izugarritzko joko praktikoa ematen duten baldintzapeko kondena eta ordezte sakontzera zuzentzen den azkeneko apartatua (**ik. 1.2.14.**).

---

¹⁶ Zati orokorreko kasu praktikoaren aukeraketa-lanean bereziki kontuan hartu dugu **ECHANO BASALDUA, Juan I. (koordinatzailea), Derecho penal. Parte general. Materiales didácticos, Bilbao, 1997.**

Bukatzeko argigarri gerta daitekeen azkeneko oharra: Zati orokorreko arazoei begira eginda dagoen kasu praktikoen bilduma honek gehienetan giza hilketa (erailketa) delitua du ardatz. Oso gutxitan izango dira bestelako jardura deliktiboen ingurukoak. Horren arrazoia argia da: atal honetako helburua ez da tipifikazioa egiten ikastea, hori Zati Bereziaren egitekoa delako. Horregatik, Zati Bereziko edukiaren esperoan, guztiz aholkagarria da giza hilketari ekitea: hain zuzen ere, Zati Orokorreko dogmatika juridiko-penal modernoaren jatorrian dagoen delitua baita.

1.2.1. ZIGORRAREN ZEHAZTAPENA: ARIKETAK

- a) 227 artikuluko elikagai-pentsioa ez ordaintzeagatiko egilea, berrerortzeaz.
- b) Saiatutako ebasketaren egilea (234 art.).
- c) Gauzetan indarrez egindako lapurreta, saiakuntzan, laguntzaile huts gisa, biztanleduna den etxebizitzan (241 art.), prezioaren astungarriarekin.
- d) Delitu ekologiko baten ezinbesteko laguntzailea, hondamendia gertatzeko arriskua sortu duena (325 eta 326 art.), errudunaren izaera publikoaz baliatu izandakoa.
- e) Erailketa baten inductorea (139 art.), senarra biktima dela, buru-nahaste iragankorraren salbuesle ez-osoaz.
- f) Eroskeria (<<cohecho>>) delitu baten sopikuna (419 art.), legez kontrako ekintza jakin bat egiteagatik 150.000 € eskuratu dituen.
- g) Negozio-lokal batera sartzearekin batera, gizonezko batek eta emakumezko beste batek, bertan dagoen saltzailea labana handi batez mehatxatu egiten dute, kutxan dauden 600 € ematea lortuaz. Gero biktimaren laguntzaz, etorritako jendea uxatzeko labanaz baliatuz alde egiten dute. Esandakoaren ondorioz, larderiez egindako lapurreta baten egilekideak dira biak (242.1 eta 2 art.). Gizonarengan aringarri oso kualifikatua estima daiteke, egitatean unean psikotropikoekiko mendekotasun astuna zuen eta. Biak birjausleak dira.
- h) Emakume bat, bigarren aldiz ezkontzen da, aurreko ezkontza, legearen arabera, oraindik balioduna dela jakinik. Beraz bigamia-delitua egiten du (217 art.), beharrian egoeraren salbuesle ez-osoaz.
- i) Adingabeen artean droga leunak –haxixa gehienbat– banatzeari ekiten dio erakunde baten nagusiak (droga-trafikoaren delitua: 368, 369 eta 370 art.). Atzemandako drogaren balioa 3000 €koa da. Droga banatzeko erabilitako furgonetak 25.000 € balio du.
- j) Ausarkeria nabari eta larriaz kotxez gidatu du emakume batek, gainontzeko biziekiko mesprezua erakutsiz (384 art.), autoritateei urrapena aitortzeagatik aringarri oso kualifikatua estima daitekeelarik. Emakumeak bere jabetzakoa den ibilgailua gidatzen zuen, 50.000 €tan balioetsita. Bere lanari esker, urtero 15.000 € garbi irabazten du eta bere senarrarengandik legez banatuta dago, bere kargu hiru seme-alaba dituela.
- k) 16 urteko gaztea, lesio-delitu bat egindakoa, horretarako baliabide arriskutsuak erabiliz (148 art.). Alkoholaren menpe aritu izanagatik aringarri soila estimatzea badago.
- l) 19 urteko gaztea, indarkeriaz aurrera eramandako sexu-erasoagatik (178 eta 180.2 art.), mozkortuta aritu izanagatik aringarriaz.

1.2.2. DOLOZKO TIPOA

I

Robertok oso harreman txarrak zituen Andresekin, honek elkarrekin zerematen negozio batean engainatu zuelako. Hori dela eta, Robertok Isidoro konbentzitu zuen Andres hiltzen laguntzeko.

Aipatutako helburuaren bila, Roberto, gau hartan, parke bateko zuhaitz batzuen atzean ezkutatu zen, Andres, lanetik etxera bueltatzean, egunero egiten zuen moduan, noiz pasatuko zen zain. Isidoro, Robertorengandik hurbil, bidearen bazter batean kokatu zen eta, hitzarturikoaren arabera, Andres ia gainean zuela, zigarro bat piztu zuen. Seinalez oharturik, Roberto bidera azaldu eta, zeraman eskopetaz baliatuz, tiro egin zuen, bi metrotara zegoen Andresen aurka.

Andres, larriki zauriturik, lurrera erori zen eta minutu gutxiren buruan, kaletik zihoazen pertsona batzuek ikusi zutenean, jaso eta ospitale batera arineketan eraman zuten. Han interbentzio kirurgikoa egin bazioten ere, hilabete baten buruan hilik suertatu zen, jasandako zauri larriak gainditu ezin izan zituelako.

Robertok, erabilitako eskopeta eramateko eta erabiltzeko zegokion gida bazeukan. Beste alde batetik, Roberto aurreko urteko egun berean kondenatua izandakoa zen, hain zuzen 6 hilabeteko presoaldira, lesio-delitu batengatik.

(138 art. eta hurr)

II

Evaristok, anbulantzia-enpresa baten arduraduna, Ciudad Realeko Tomelloso hirian bere seme-alabekin batera lanari ekiten zion. Egitateen aldian, INSALUDEkin zeukan kontzertua kendu zioten: aipatu kontzertu horri esker, kendu aurretiko aldian, erakunde publikoek abisatzen zioten, gaixoak eramateko, hain zuzen kontzertuaren titularrak zerbitzua egin ezin zuen bakoitzean. Aldi berean, Tomelloson Gurutze Gorriaren postu bat zegoen, enpresa pribatuek ezin zuten kasuetarako, gaixoak eramateaz arduratzen zena. Edonola, Evaristok eta bere seme-alabek, Gurutze Gorrikoek lana kentzen zietela pentsatzen zuten.

2001eko uztailaren 15ean Evaristo Tomellosoko Gizarte Segurantzaren anbulatoriora goizeko 8ak inguruan bere anbulantzia –Simca 1200 markakoan– joan zen, anbulatorioaren ondoko Concordia izeneko kalean anbulantzia aparkaturik utzi zuela. Hurbileko kafetegi batean kafe eta kopakada bat hartu ondoren, kaleratzerakoan –9ak aldean– anbulatoriotik Victor ateratzen zela ikusi zuen. Victor Gurutze gorriko tenientea zen, anbulatorioan A.T.S moduan lan egiten zuena. Biak elkarrekin gurutzatzerakoan, elkarri so egin zioten. Evaristo bere anbulantziara igo eta aldi berean Victor –Vespa motozikletaz– Evaristoren kontrako norantzakoan normaltasun osoz gidatzen hasi zen.

Victor berarengana gidatzen ari zela ikusirik, automobila martxan jarri eta Victorri kalte fisikoa eragiteko asmotan –heriotza bera baztertu barik– Victorren kontra indarrez azeleratu zuen, 15 bat metro eta gero, Vesparen kontra bortizki joz.

Elkar jotzearen ondorioz, Victorrek bai buruan bai hanketan zauri larriak jasan zituen, medikuntza-sendabidea eta sendabide kirurgiko ugari behar izan zituztenak. Azkenik, sekuela moduan, ezkerreko hanka betiko baliogabe geratu zitzaion.

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.)

III

Amaiak, 17 urtekoa, bere senargaia Pedoren bitartez –drogazalea zena– Javierri heroina-dosi bat garbi-garbia pasatu zion. Bai Amaia, bai Pedro jakinaren gainean zeuden oso kaltegarria izango zitzaiola, izan ere Amaia mendeku bila zebilen, bere kontrako auzibide penal batean Javierrek emandako lekukotzarengatik.

Pedrok dosia pasatu zion Javierri azken honen etxean eta berarekin batera bere etxean egon zen, azken honek heroina bere buruari xiringatu arte: orduan etxetik alde egin zuen. Heroina zela kausa, Javier hil egin zen eta egunkarien bitartez horren berri izandakoan, Pedro, damaturik, poliziarengana joan zen, gertatutakoa aitortzeko.

IV

Pedrok, prozesatua, gaueko 10 t' erdi eta 11ak bitartean bere etxebizitzara heldu zenean, Maria, bere emaztea, erdi biluzik eta mozkor-egoeran aurkitu zuen. Hori dela kausa, eta Pedro alkoholiko kronikoa zenez gero, oso era bortitzean erreakzionatu zuen, Mariaren kontrako ukabilkada eta ostiko indartsu eta ugari emateari ekiten. Kolpeak emateko era mugagabekoa izan zen: hots, kolpearen ondorioz etor litekeen edozein emaitza baztertu barik, ezta oso emaitza astuna edo heriotza bera ere. Emandako kolpeen artean, urdailaren eta sabelaren kontraokoak bortitzenak izan ziren. Kolpatu ondoren, ohera eraman zuen eta han berarekin batera etzan zen.

Hasiera batean Pedro lotan gelditu bazen ere, denbora gutxiren buruan esnatu zen, izan ere Maria ohetik erori baitzen. Pedro, Mariari buelta ematerakoan, haren koroka¹⁷ entzutearen ondorioz beldurturik eta berak egindakoaz damaturik, oraindik bizirik zegoelakoan, mediku baten bila abiatu zen. Osagileak, ekintzako lekura heldu zenean, Maria hilik zegoela baieztatu besterik ez zuen egin, zeren eta, gero egin zitzaion autopsiatik ondorioztatzen den moduan, emandako kolpeengatik sortu ziren barruko lesioa oso astunek Mariaren heriotza eragin baitzuten.

(138 art. eta hurr.)

V

Akusatua, Francisco Javier, Armadako brigada, HIES¹⁸ eramalea zen eta horren jakinean zegoen, hainbat medikuntza-azterketaren emaitza positiboek esker; azkenekoa 1998ko urtarrilaren 22an egindakoa hain zuzen ere. Bere lanbidea dela eta, Santa Cruz de Tenerifera joan behar izan zuen, 1998ko otsailaren 5ean jadanik lanari ekiten ziola. Tenerifera heldu bezain laster, Ana, adin nagusikoa, ezagutu zuen eta biek, harremana hasi eta 8 edo 10 egunen buruan, elkarrekin oheratzeari ekin zioten, inolako preserbatiborik erabili barik. Oheratu zirenetan. Franciscok HIES eramalea zela bazekien ere, ez zion Anari ezer esan eta Anak, edonola ere, ez zuen horren berririk. Sexu-harremanaren ondorioz Franciscok Ana HIESaz kutsatu zuen, zenbait froga positibok agerian utzi zuten; azkenekoa, 1998ko maiatzaren 26an egindakoa. Ana eta Franciscoren arteko harreman sentimentala bertan behera gelditu zen 1998ko martxoaren bukaeran.

Denbora gutxiren buruan, HIESaren berririk eman barik eta Ana kutsatu zuela jakin arren, adin nagusiko Maria Begoñarekin sexu-harreman osoak izan zituen. Hura, ordea, ez zen kutsaturik suertatu, geroago –urte bereko iraila eta Abendua bitartean– burutu ziren froga batzuek erakutsi zuten moduan.

VI

Peiok Mikelekin eztabaida gogorra eta sutsua izan zuen, ur-putzu bat erabiltzeko lehentasuna nork izan behar zuen. Hori dela eta, Peiok eskuan zeukan makilaz baliatuz, Mikeli buruan kolpe bakarra, sikua, eman zion, eta horren ondorioz Mikel putzura erori zen. Berehalaxe Peiok Mikel putzutik atera egin zuen, baina gero putzu ondoan utzi zuen. Bustidura zela eta, betidanik jasaten zuen bronkitis kronikoaren laguntzaz, Mikelek pulmonia idiopatikoa harrapatu zuen, heriotza ekarri ziona. Makilaz egindako zauriak, hortaz, ez zion heriotzarik eragin, gertatutakoa gertatu izan ez balitz, zauria hiru hilabetean sendatuta suerta baitzitekeen.

VII

Karlos, prozesatua, bere lagun batzuekin batera, hauetariko baten gurasoen txaletaren barruan zegoen, gauez, jai bat ospatzen. Une jakin batean, Oierrek, botila bat hartu eta Karlosi erronka bota zion, tiro

---

¹⁷ **Koroka** (edo **zarra**): gaztelaniaz "estertor". Arnasa hartzeko modu berezia, antsiatua, hiltzeko zorian edo koma-egoeran izaten denekoa.

¹⁸ Hartutako Inmuno-Eskasiaren Sindromea.

batez botilan baietz jo, Oierrek berak zerbait edaten zuen bitartean. Karlos, ertzaina, txaletera heldu zenez geroztik, harropuzkerietan ibilitakoa zen, bere pistola ofiziala erakutsiz eta punteria egiteko trebetasun itzela zuela aldarrikatuaz. Karlosek erronka onartu eta, Oierrek botilari eusten zion bitartean, destatu eta tiro egin zuen. Baina, tiro egiteko unean bertan, Oier mugitu egin zen, bere gainera eroritako ardo-tanta batzuk astintzeko asmoz. Mugimendua zela eta, jaurtigaiak bihotz erdi-erdian jo zuen eta hilabete baten buruan Oier hil egin zen.

VIII

Sandrak, kartzela batean preso zegoen bere mutil-lagunari bisita egiteko zain zegoela, beste pertsona baten enkargua jaso zuen, hain zuzen beste preso bati pakete bat pasatzekoa, hainbeste bisita zegoenez itxaron ezin zuelako. Paketearen barruan, banana batzuetan ezkutaturik, droga zegoen. Sandrak ez zekien, ordea, droga zegoenik.

(368 eta 369 art.)

IX

Aingeruk, Luisenganako zuen aspaldiko gorrotoak eraginda, hura (Luis) hiltzeko erabakia hartu zuen. Erabakia hartzerakoan ez zekien Luisen ama, María del Carmen, urte askotako emakumea zenik ezta ere bihotzeko arazo larriak zituenenez, bere semearen hilketaren berri nekez jasan ahal izango zuenik.

Aingeru Luisen zain egon zen ordu batez, hain zuzen azken honek egin ohi zuen etxerako bidearen bazter batean ezkutaturik. Ikusi zuenean, bidera azaldu eta zeraman ehiza-eskopetaz baliatuz bi aldiz tirokatu zuen, sabelerantz destatuz. Tiroen ondorioz Luis unean bertan hilik gertatu zen.

Ordu baten buruan, Ertzaintzak hilketa eta gertatzeko moduaren berri Luisen amari eman zionean, tristurari eutsi ezinik, bihotzekoak jota hil zen, eraman zuten erietxean medikuak haren bizia salbatzen ahalegindu baziren ere.

(138 art. eta hurr.)

X

Ana prozesatuaren eta Feria zein Gálvez izenekoen arteko harremana tentsio handikoa zela, Ana bi gizonen aurrean pasatzerakoan, Feriak, irain egiteko asmoz, "kontuz, zaborra" ozenki esan zuen, aldi berean eskuarekin toreatzeko keinua Anari egiten zion bitartean. Ana oso minduta eta bere duintasunaren kontrako erasoagatik senetik aterata, Feria jaunarengana abiatu zen erasotzeko asmotan, eskuineko hankako erdiko aldean bi ostikada eman zizkiolarik.

Ostikoen ondorioz 2 bider 1,5 zentimetroko hematoma besterik ez zen sortu, kolpearen tokitik ia azalik erori ez zela, laguntza medikurik gabe 15 egunetan osatzeko modukoa. Beraz aipatu epearen barruan arazorik gabe lan egiteko egoeran egon zitekeen, zauriaren manipulaziorik egon ez balitz. Izan ere, gertatutakoa eta gero, Feria jaunaren baimenarekin, identifikaturik ez dauden batzuek zauria manipulatu egin zuten, osatzeko epea luzaraziz, Anaren erantzukizun penala handiagotzeko asmoz.

Baina, manipulazioa dela kausa, gangrenatu egin zen zauria, eta 217 egunen buruan sendatu zen. Ondorioz, Feria jaunari hanka tolesteko ezintasun partziala betiko geratu zitzaion; hala ere, irtenbide kirurgikorik ezean, tramankulu ortopediko batez neurri handi batean konpentsa daiteke ezintasun hori.

(147 art. eta hurr. eta 617 art.)

XI

Biktima hotelera ailegatu zenean ondoezik sentitzen hasi zen, eta lunch moduko zerbait hartzerakoan bere egoerak txarrera jo zuen. Bikarbonatoa eskatu zuen eta orduan Maria, hotelaren jabearen iloba, horren bila sukaldera abiatu zen. Mariak, ustez bikarbonatoa zeukan sukaldeko flasko bat hartu zuen, Mariaren

izebak aipatu botika hartzen zuen bakoitzean erabiltzen zuen antza berberakoa izateagatik nahastuta. Benetan hartu zuen flaskoak, ordea, azido borikoa zeukan.

Mariak flaskoa zerbitzari bati eman zion eta azken honek biktimari. Biktimak, flaskoaren edukia zein ben aztertu barik, horren zati bat urez nahastu eta edan zuen.

Denbora gutxiren buruan, ospitale batean sartu zutenean, Medikuek poliziari eskatu zioten, hotelera bueltatzeko, biktimak hartutako substantziaren lagin bat har zezan. Baina, Mariaren aita Frantziskori produktua zeukan flaskoa emateko eskatu ziotenean, azido borikoa hustu eta bikarbonatoz bete ondoren eman zien.

Ordu batzuen buruan, biktima hil egin zen.

XII

Peiok eta Henrikek, gaueko 9etan "X" herriko dantzalekuan elkar topo egin ondoren, gaua elkarrekin eman zuten, harik eta 12ak inguruan haien arteko eztabaida gogorra piztu zen arte. Peiok, garrantzi txikiko liskarra eta gero, bai Enrike, nahiko mozkortuta zegoena, bai beste lagun batzuk bere kotxez eraman zituen beste dantza-tokirantz. Autoan zihoazela, une jakin batean Enrike eta Peio izan ezik, gainontzeko guztiak ibilgailutik jaitsi eta gerotsuago berriro elkar ikusteko geratu ziren. Martxan abiatu berriro ere Peio eta Henrike haserretzen hasi zirenez, Peiok automobila gelditu zuen eta Henrikeri, toki bakartu batean jaisteko agindu zion. Kanpoan eztabaidatzen hasi ziren eta Peiok Henrikeri kolpe bakar bat, baina indartsua, eman zion aurpegian; ondorioz Henrike erori egin zen. Peiok orduan autora igo ondoren alde egin zuen handik.

Kolpearen eraginez, eta ahultasun-egoera dela kausa, mozkortuta zegoelarik, odol-jario larria izan zuen, eta horrela aurkitu zuten bi lagunek handik ordu batera ospitalera eraman bazuten ere, medikuek ezin izan zuten Henrikeren bizia salbatu.

1.2.3. ZUHURTZIAGABE(KERIA)ZKO TIPOA

I

Alejandrok, medikuak, haurdun zegoen Mariari zesarea izeneko ebakuntza kirurgikoa egin behar izan zion, azken honek haurminetan erakusten zituen arazoak zirela eta. Ebakuntzan Alejandrok hainbat konpresa erabili zituen beste gauza batzuen artean. Azkenik erabilitako tresneria, konpresa, eta abar, buruz erreparatu ondoren, dagoeneko dena errekuperaturik zegoelakoan, operazioa bukatutzat jo zuen.

Hala ere, interbentzioan erabilitako konpresa bat errekuperatzea ahaztu egin zitzaion. Zesarea egin zenez geroztik 48 eta 78 ordu bitartekoren buruan, pazienteak, hesteko ileo¹⁹ batek jota egoteko sintomatologia zeukala, erradiografia pare bat egiteko agindu zuen Alejandrok. Hauek egiteaz arduratu zen medikua, Mariaren sabelean ahaztutako material kirurgikoa zegoela ohartu zen, hain zuzen ezkerreko fosa iliakoa delakoan. Segituan, aipatu medikuak ikusitakoa Alejandrori jakinarazi zion. Honek, bere lankidearen iritzi eta informazioari jaramon egin gabe, ileo bat besterik gabe zelakoan, zegokion medikazioa eman zion Mariari, benetan gertatzen ari zen ileoa indargabetuz.

Pazienteak hobera egin ondoren, Alejandrok alta klinikoa eman zion, bi hilabeteren buruan berrikusteko data jakin bat ezarri.

Baina Mariak egon eza sentitzen zuenez eta aldi berean sabela handiturik zeukanez, Alejandoren kontsultara berriro ere jo zuen. Honek, abdomenean zerbait arraroa zegoela sumatu ondoren, ekografia bati esker, barruan zegoen konpresa ahaztua ateratzeko operazioa egin beharra zegoela diagnostikatu zuen. Horretarako Mariak beste mediku baten eskuetan jarri zuen bere burua, konpresa ateratzearekin batera, falopio-tronpa eta ezkerreko obarioaren gaineko 15 eta 20 zentimetro bitarteko ebakuntza egin behar izan ziona. Azken interbentzio

---

¹⁹ "Ileo intestinal" gaztelaniaz: koliko bortitza, hesteko euskarriak -"asas intestinales"- okertzean, hestea itxita geratzearen ondorioz gertatzen dena, "miserere" izeneko kolikoa eraginez.

honen ondorioz, ohiko zereginei ekin ezin izan barik 118 egunetan egon behar izan zuen Mariak eta haurrak izateko gaitasuna betiko txikiagotua suertatu zitzaion.

(147 art. eta hurr.)

II

Peio, adin nagusia eta aurrekari penalik gabekoa, 1999ko otsailaren 8an Burgostik Sevillarantz bere autoan zihoan.

Gaueko 9ak inguruan, eta autoaren argiak behar bezala pizturik zeramatzala, kamioi baten atzetik, 30 metrotara, herri txiki batera hurbiltzen ari zen. Une honetan bere autoren abiadura 70 km. ordukoa zen.

Aipatu herrira sartzen ari zela, eta errepidera begiratzen ari ez zelako, 60 urteko Manuel izeneko gizonezko bat harrapatu zuen, hain zuzen, Manuelek errepidea ezkerretik eskuinerantz zeharkatzen zuenean. Manuelek zeharkatutako lekua urrutitik problemarik gabe ikus zitekeen eta errepidearen zabalera puntu horretan 14 metrokoa zen.

Istripuaren ondorioz, Manuelek zauri larriak jasan zituen eta erietxera eraman zutenerako hilik zegoen.

III

Marianok, kamioilaria lanbidez, 1999ko uztailaren 6an biribilki laminatu batzuk bere kamioian kargatu zituen, zegozkion aseguru-klabeak lotu gabe. Xabierrek, Marianoren lankideak, Marianori biribilkiren bat erortzea eta horren ondorioz istripu bat gertatzea posiblea zela ohartarazi zion. Marianok erantzun zion beste alditan era berean bidaiatu zuela eta ez zela ezer gertatu beraz aldi honetan ere ezer gertatuko ez zelakoan zegoela.

Beranduago, Donostiatik Irunera doan errepidetik zihoala, Mariano Seat 600 bat aurreratzen hasi zen errepidearen zati zuzeneko baina labur batean. Zati horren ondoren berehala bihurgune bat zegoen eta Mariano bihurgunera hurbiltzen ari zela bira egin behar izan zuen, errepidearen lerro jarraiarren beste aldera pasatuz. Birakuntza bortitzaren ondorioz biribilki bat automobilaren gainean erori zen eta gidariak jasandako zaurien artean eskuineko begiaren ikusmena galdu zuen. Autoan eragindako kalteen balorazioa 83.000 pezetakoa izan zen. Mariano beste bi kasutan kondenatua izan zen, bi zuhurtziagabekeriazko faltak zirela kausa. Bi falta horien epaiak 1998ko ekainaren 3an eta 1998ko abenduaren 15ean ezarri ziren. Bi falta hauen kondena bakoitza 50.000 pezetako isuna eta gidabaimenaz gabetzea, bi hilabetekoa, izan zen.

IV

1997ko abenduaren 3an, arratsaldeko 6 t' erdiak inguruan, Manuelek Citroën furgoneta bat gidatzen zuen, herri baten sarrerarantz zeraman tarte zuzeneko batetik. Tarte horretako lastertasun gehienezkoa 60 kilometro ordukoa zen eta aipatu errepideko tartearen ezaugarriak honako hauek ziren: ikuspegi garbia, asfalto-garzadazko zoladura²⁰, egoera onekoa, eta errodatzeko egokia zena. Errepidearen zabalera 8'60 metrokoa zen. Beribilaren norantzakoaren eskuin aldean bazen ertz zoladuraduna edo oinezkoen pasabidea, osagai desberdinez egina eta errepidea baino pixka bat beheiago kokatua, 2'80 metroko zabalerakoa.

Victoria eta bere senar Pascual, beren lagun Santiagorekin, eta haren emaztearekin, furgonetaren kontrako norantzakoan, oinezko moduan ertzetik paseatzen ari ziren gertakariaren unean.

Gidariaren esperientzia gutxiagatik, gidabaimena aurreko irailaren 12an atera baitzuen, eta baita adi ez egoteagatik, errepidearen zabalera handia izan arren, furgonetak ertza inbaditu zuen. Santiago, zigarro bat pizteko asmoz, besteak baina atzeratuago gelditu zelarik, beribilak indar osoz harrapatu zuen, eta eragindako zauri larriengatik unean bertan hil zen.

---

²⁰ **Asfalto-garzadazko zoladura:** gaztelaraz "pavimento con riego asfáltico".

Victoria, ikusitakoak beldurturik eta Santiagoren gorpua lurtean etzanda ikusirik, arineketan atera zen ikaratuta eta kontrako norantzakoan zetorren beste ibilgailu baten gurpilen beheko alderantz abiatu zen; azken honek, ekiditeko ezer egin ezinik, halaberrez harrapatu egin zuen. Bigarren gertaera hau lehenengoaren ia parean jazo zen eta honen ondorioz Victoriari pelbisen, buru-hezurrean, ahoan eta kopetan hainbat zauri eragin zitzaizkion, sendatzeko 93 egun behar izan zituztenak. Egun horietan laguntza medikua behar izan zuen eta eguneroko lanik egin ezin izan zuen; gainera, betiko 12 hortz galtzea, noizbehinka burukomina izatea eta buru hezurrean 6 zentimetroko orbain bi jasan beharko ditu.

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.)

V

18 urteko Manuel, prozesatua, umezurtza, senitartekorik ez zuenez, familiakoa ez zen pertsona baten tutoretzapean egondakoa, bakarrik bizi zen eta duela bederatzi hilabete, 84 urteko bere auzokide Clemenciaren etxetik askotan pasatzen zen. Clemencia ere, alarguna zelarik bakarrik bizi zen eta beraren eta Manuelen arteko auzokide-harremanetan elkarri egindako mesede ugari egon izana baieztatzen da.

Manuelek denbora asko ematen zuen Clemenciaren etxetik pasatzen zenean, telebista ikusteko zeukan neurritz kanpoko zaletasunagatik batez ere. 1999ko ekainaren 21ean telebista ikusten egon zen, ostiraleko gaueko 9 t'erdietatik larunbateko egunabarra arte, ostiral gaueko telebista-emanaldi berezia bukatu arte alegia. Une horretan Manuelek, beste alditan ere egin ohi zuen moduan, bere etxera telebista alokaturik eraman nahi izan zuen, baina Clemenciak horretarako baimenik ez zion eman, Manuelek behin eta berriro eskatu bazion ere.

Atsoak, Manueli sufrimendu handia eragin zioten zenbait esaldik zuzendu zizkion eta Manueli, esandakoa egia ez zelakoan eta dezente asalaturik, pentsatu barik telebista indarrez hartzeko ideia burutik pasatu zitzaion, Clemenciari eskuineko eskuaz kolpe bat ematearekin batera, biak zutik zeuden une hartan. Emakumea lurrera astunki erori eta ia konortetik gabe kexuka gelditu zen. Jarraian Manuelek ezkerreko eskuaz, ura zeukan lurrezko potina hartu eta Clemenciari buruaren eskuin aldean kolpe siku bat eman zion.

Kolpearen eraginez sortutako zauriek Clemenciaren heriotza berehala ekarri zuten, burmuineko kontusio eta hemorragiatik hain zuzen. Manuelek ehun pezeta, etxebizitzaren giltzak eta telebista hartu eta bere etxera eraman zituen. Azkenik, –irabazi asmoz ere– atsoaren txakur bat askatu zuen, honen idunekoa, 500 pezetatan balioetsitakoa hartu ahal izateko.

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.; 237 art. eta hurr.)

VI

1992ko abuztuaren 16ko ordu bietan, Manolo prozesatua jai batera joan zen eta berak Seteventos izeneko tabernaren aldamenean bere auzokide bi, Manuel eta Jose deitutakoak, topatu zituen.

Azken bi hauek, Manuel eta Jose, aldi berean haien auzokide bi, Peio eta Mikel, ikusi zituzten: Manuelek eta Josek egun batzuk lehenago Peio eta Mikelekin berbena batean gatazka bat izan zuten, Manolo prozesatuak horren berririk ez zuelarik.

Denek elkar ikusi bezain laster, hizketan hasi ziren aipatu berbenan gertatutakoari buruz, eta aurreko inongo akordiorik gabe Manuelek Peioren kontra eta Josek Mikelen aurka borrokatzeari ekin zioten. Manolo prozesatua hitzez Mikelen aurka azaldu zen eta azken honen balizko eraso indargabetzeko asmotan baita horren ondorioz borrokatzen jarraitzeko modurik izan ez zezan, Manolok lurtean hutsik zegoen botila bat hartu eta Mikeli buruan kolpe jakin bat eman zion, ezkerreko alde fronto-parietalean hematoma bat sortaraziz. Hematomak burmuinaren barruko hemorragia eragin zuen eta horren ondorioz dagokion ospitalean sartu eta une batzuen buruan hil zen Mikel.

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.)

VII

1996ko martxoaren 8an, gaueko 10 t'erdia baino pixka bat lehenago, Jose, akusatua, bere jabetzako turismo bat gidatzen zihoan, Huescako Ramón y Cajal etorbideetik.

Hirirantz zeraman norantzakoan, bere eskuineko erreititik zirkulatzen zihoala, 40 eta 50 kilometro bitarteko orduko lastertasunez, ez zuen gurutzatzeko argirik piztuta, posizio-argia besterik gabe baizik.

Gertakarien leku zehatza etorbidearen 55. zenbakia izan zen. Aipatu zenbakiaren parean, Gibraltar eta Aragón izeneko kale-gurutzea aurkitzen den puntuan hain zuzen, argikuntza publikoari esker nahiko ondo ikustea bazegoen ere, ez zen erabat ondo ikusten, han zeuden zuhaitz batzuek proiektatzen zuten itzalagatik. Leku honetara ailegaturik, Jose adi ez zegoelako, hau da, errepidean gertatzen ari zenari ehuneko ehun erreparatu barik gidatzen ari zenez, ez zen garaiz jabetu, bere aurrean Manuel erreian etzanda zegoela.

Zazpi metrotara zegoelarik konturatu zenerako, ezin izan zuen automobila gelditu, eta Manuelen gainetik pasa zen, ezkererantz desbideratzen saiatu barik, nahiz eta aurkako erreititik batera beribilik ez etorri.

Gertakarien tokian, zegoen argia kontuan hartuta, errepidean zerbait bazegoela 20 edo 30 metrotara jadanik jabetzea bazegoen. Beste alde batetik, Manuelen presentziaz konturatu aurretik, Josek, bere aurretik 30 metrotara zihoan beste beribil baten maniobra ikusi zuen, Manuel harrapatzea ekiditeko balio izan zuena, baina Josek desbideratzea ikusi zuen unean, errepideko zulo bat saihesteko zela uste izan zuen.

Harrapaketa ondorioz, biktimak lesio larriak jasan zituen, edozein jarduera aurrera eramateko ezgaitasuna, erabatekoa, eragin ziotenak, eta une horretatik aurrera beste pertsona baten laguntzaren menpe betiko egotera behartu zutenak.

(147 art. eta hurr.)

1.2.4. EZ-EGITE(ZKO) TIPOA

I

Epaiak frogatutzat ematen dituen egitateen artean honako datu hauek baieztatzen dira. A) Errekurtsoa aurkezten duten bost prozesatuak biktimarekin batera aurkitzen ziren, azken honek bere buruari heroina neurri ezezagun batean xiringatu zionean, prozesatuatariko beste hiruarekin batera. B) 10 minuturen buruan biktima txarto sentitzen hasi zen, amasa hartzeko arazoak ageri-agerikoak zirelarik: aztoraturik, prozesatu guztiak egoera konpontzen saiatu ziren, horretarako modu sinple eta oinarrizkoegiak erabiliz. C) Haietariko inork, biktimaren egoera oso-oso delikatu zela agerian bazegoen ere, ez zuen hartu zegokion laguntza eskatzeko erabakirik, poliziarekin arazorik egon zitekeen beldurragatik. D) Aipatu biktima lozorroan gelditu zenean, prozesatuatariko hiruk alde egin zuten, beste biak tokian bertan gelditu ziren bitartean, edonola ere gertakari hauen egunsentiko ordu ezezagun batean biktima hil egin zen.

(138 art. eta hurr.; 195 art. eta hurr.)

II

Peio, 30 urtekoa, bere amarekinbizi zen jaio zenez geroztik. 1996ko uztailean ama gaixorik jarri zen, bi hilabeteren buruan oheratu behar izan zelarik. Ama eta semea bakarrik bizi zirenez, ama semearen esku zegoen erabat, bai elikatua izateari bai garbitua izateari begira.

Ama ohean zenez geroztik Peiok jateko gutxi ematen zion eta ez zuen inoiz egiten ama garbitzeko eta ohean posturaz aldatzen laguntzeko ezer. Horrela 6 hilabeteen egon ondoren, honako hau zen amaren egoera: infekzio nekrosikoak zituen nonahi, belarrietan zituenak harren larbaz eta bizkarroiz beterik zeudela. Beste alde batetik, hankak itsatsita zituen, bata bestetik banatu ezinik, garbitu ez izanaren eragindako azal gogortua zela kausa. Gorputz osoan zehar ultzera odoltsuak ikus zitezkeen, eta horien gainean paper soilak jarrita zeudela frogatutzat jotzen da.

6 hilabeteren buruan Ama hil zen, bihotzekoak jota, baina frogatutzat jotzen da, bihotzekoa gertatzearena ez dagoela nahitaez lotuta jasaten ari zen abandonu-egoerarekin eta elikadura nahiko ez hartzearekin.

(138 art. eta hurr.)

III

Prozesatu Gregorio E.B.ri, eta landa-finka baten jabea zenari, 1996ko irailean bere finkatik zenbait abelburu desagertu zitzaizkion. Hori dela eta, Gregoriok, Pablo R.G. eta Francisco H.G. prozesatuen laguntza eskatu zuen, gertatutakoa argitzeko asmoz, hain zuzen. Gregoriok aipatu Pablo eta Francisco ezagutzen zituen eta, bazekien hauek V.F. delako herriko hiritar portugaldarrekin harreman onak zituztela ere.

1996ko urriaren 13an Pablo eta Francisco, V.F. delako herrira joan ziren eta han Francisco S.R.rekin hitz egin zuten. Francisco S.R., nekazari langilea Pablo R.ren enplegatua izana zen A.ko G izeneko herriko finka batean eta Pablok, Francisco S.R. 1996ko uztailean lanetik iraitzi zuen. Pablo R.G.k eta Francisco H.G.k Francisco S.R.ri Gregorio E.ren ardiak hartu izana leporatu zioten baina Francisco S.R.k ukatu egin zuen. Eztabaidatu ondoren, zeuden tokitik hirurak atera ziren, Francisco S.R. bere borondatez ala bere borondatearen kontra atera zenentz argituta ez dagoelarik. Edozein kasutan, bi prozesatuek Francisco S.R. automobiler Espainiako El Aguila izeneko finkara, Gregorio E.rena, eraman zuten, eta han, automobila gelditu eta berehalaxe, Gregorio E.ri esan zioten: "hemen duzu ardiena". Francisco S.R.k akusazioa ukatu zuenez, 300 metrotara zeuden finkaren etxe nagusietara eraman zuten, ebasketaren egiletza aitor zezan. Bitartean Gregorio hauengana oinez zuzendu zen eta baserrira heldu zenerako jadanik Francisco H.G.k eta Pablo R.k Francisco S.R., atek zabalik zituen garaje moduko batean sartua zuten.

Garajearen barruan ardiei buruzko galdeketarekin jarraitu zuten baina ustezko egiletza ukatzen zuenez, eta hitz egingo zuela esan ostean, biluzteko agindu zioten, azkar obeditu zuena. Erabat biluzik zegoela, prozesatu batek, Francisco S.R.k, galdetu zuen: "gasolina non dago?". Francisco S.R. garajetik horren bila hasi eta aurkitu ondoren atxilotuaren gainetik bota zuen. Orduan Pablo R.G., eskuan piztutako metxero bat zeukala, hurbildu eta biktimari su eman zion. Francisco S.R., sutan, garajetik korrika atera eta urrun samar zegoen leku batean, beste pertsona batzuek laguntza eman zioten. Hala eta guztiz ere urriaren 29an hil zen, jasandako erredurengatik. Pablo R. eta Francisco H.G. prozesatuek, deskribatutako egitateak egiten zituzten bitartean, finkaren jabeak, prozesatua baita ardien jabea ere zena, Gregorio E. alegia, gertatutakoa guztia ikusi zuen eta ez zen inoiz ekiditen saiatu.

(138 art. eta hurr.)

IV

1991ko apirilaren 12ko eguerdiko ordu bi eta erdiak inguruan, Joxek Bultaco motozikleta bat gidatzen zihuan gidatzeko baimenik gabe. Joxek motozikletaren atzeko jesarlekuan Mikel zeraman, herriaren hirigunetik zihuala.

Lagun Onak tabernara hurbiltzen ari zela, bat-batean 6 urteko Rosa neskatoa korrika errepidera atera eta ezkerretik eskuinerantz zeharkatzen saiatu zen. Rosak motozikletaren kontra jo zuen eta lurrera erori zen. Kolpearen ondorioz Rosak bi eskuetan, aurpegian eta kopetan zauri eta harramaskadak jasan zituen burmuineko konmozioa ere.

Egoera honen aurrean, Joxe eta Mikel gertatutakoaz eta bereziki neskatoa lurtean zegoela jabetu baziren ere, Joxek aurrera jarraitu zuen alde egiten, Mikelek Joxeri gelditzeko edota neskatoari laguntzeko batera keinurik edo ekintzarik egin gabe. Biak gertakaritik hurbil zegoen aldameneko kale baterantz abiatu ziren eta han motozikleta utzi ondoren, istripuaren lekura itzuli ziren zer egin zuten esan barik, ikusle hutsen moduan jardunez.

(138 art. eta hurr.; 195 art.)

V

1995eko irailaren 19an, egunabarreko hirurak aldean, Jesús eta Andrés, Zaratán izeneko herriko diskotekan Raquelekin hizketan hasi ziren, azken hau Valladolidera eramango zutela aginduz. Hirurak Jesús en automobileran sartu eta behin martxan zeudela, Jesús en gidatzen zuen bitartean, Andrés en Wamba aldera jotzeko esan zion, eta baita Jesús en esandakoari jaramon egin.

Raquel aldaketaz jabetu zenez, Valladoliderrantz berriro ere jotzeko eskatu zion eta Jesús en, hala egiteko, norantzako-aldaketa bortitza egin zuen, eta horren ondorioz autoa errepidearen ertzeren erori zen. Beste pertsonen laguntzari esker beribila ertzetik ateratzea lortu zuten eta orduan Zaratán aldera berriro ere zuzendu ziren, aldi honetan Andrés Raquelekin batera automobilaren atzeko aldean eseri zela.

Bidaia irau zuen bitartean, Andrés en Raquel kolpatu zuen hainbat alditan eta berriro ere Zaratán herriraino iritsi zirenean, Raquel beste behin kolpatu ostean, behartu zuen Andres beraren automobilera sartzeren. Raquel Andrés en autoan sartua zela, Andrés en berriro ere Wamba aldera gidatu zuen, atzetik Jesús bere kotxez zetorkiola. Bidean, automobilaren lastertasuna gutxitu zela aprobetxatuz, Raquelek bere burua automobileratik kanporan bota zuen. Bai Jesús bai Andrés haien autoetatik jaitsi eta Andrés en Raquel automobilera igotzeren behartu eta gero, Jesusi alde egin zezala eskatu zion. Honek hala egin zuen. Andrés en, bere aldetik, pixka bat beranduago Raquelekin sexu-harreman osoa, hainbat bider izan zuen, : hori zela-eta, geroago bortxaketa delitu batengatik kondenatua izan zen.

(195 art.; 179 art. eta hurr.)

VI

Sorkunde, alde z aurretik abisatu barik, bere etxebizitzatik kanpo sei egunean egon zen, nahiz eta bere senarra aipatu etxeko ohe batean zeharo inkomunikaturik eta mugiezirik egon, janaririk edo edaririk lortu ezinean eta medikuak agindutako botikarik hartzeko aukerarik gabe.

Etxetik sei egunetarako joan baino pixka bat lehenago, Sorkundek, bere senarra Pernandoz arduratzen ziren bi erizainen kontratuak bukatutzat jo etxeko lanetan laguntzen zuen emakumea ere kaleratu zuen eta etxe-multzoaren atezainari bere etxebizitzaren giltzak kendu zizkion.

Frogatutako egitateen artean azaltzen den moduan, Pernandoren heriotza etor zitekeen beranduenik ere bost egunen buruan, elikatze edo botika ematen edo behar fisiologikoei aurre egiten lagundu ez ean.

Pernando, Sorkunde itzuli aurretik hil zen, baina arnasa hartzeko arazo larri bat zela kausa, aurkitzen zen abandonu-egoerarekin zerikusia ez zeukana.

(138 art. eta hurr.)

VII

Manuel gidatzen zihoan ziklomotorrak, kausa ezezagunengatik, atzeko gurgilaz irrist egitearen ondorioz, ustekabean errepidearen ezkerreko karrila inbaditu zuen. Manuel Jose Antoniorren beribilaren aurrean erori zen, eta honek bai Manuel bai ziklomotorra aurretik eraman zituen.

Jose Antoniok, gertatutako istripuaz jabetu zenez, automobila gelditu zuen errepidearen eskuineko ertzean. Bere autoari gertatutako kaltea aztertu bezain laster, inoiz biktimarengana hurbildu barik, beribilera igo eta bidaia jarraitzeari ekin zion.

Manuel errepidearen erdi-erdian etzanda gelditu zen eta geroago erietxe batean sartu bazuten ere, istripuak eragindako zauriak direla kausa hil zen denbora gutxiren buruan.

(138 art. eta hurr.; 195 art.)

1.2.5. LEGEBIDEZKO DEFENTSA

I

Eneko, prozesatua, gaueko 12etan, goizean elkarrekin eztabaidan aritutako auzokide Mikelekin, aurrez aurre aurkitu zen. Aipatu goizeko liskarrean Enekok harrikada batez ezkerreko hankan lesio bat eragin zion auzokideari. Hori dela eta, berriro ere elkar ikustean, borrokari ekin zioten; hasiera batean Mikelek emandako kolpe batez Eneko arinki lesionatua suertatu zen. Erantzun gisa Eneko, metro eta erdiko luzera eta 6 zentimetrotik 2 zentimetroarako lodiera zuen makila batez baliatuz, kolpeka aritu zen Mikelen kontra, bai zutik zegoenean baita gero lurrera erori ondoren ere.

6

Makilakaden ondorioz 19 lesio eragin zizkion, horietatik 11 buruan gauzatutakoak, berez hiltzeko modukoak zirenak.

(138 art. eta hurr.)

II

Raulek, oligofrenia astuna jasaten zuen Vicente engainatu zuen Raulen aitarena omen zen solairu industrial bateraino elkarrekin joateko. Raulen aitak aipatu solairua saldu nahi zuela esanez, leihoen kontra harrika hasteko gonbidapena egin zion Raulek Vicenteri, baita honek onartu ere.

Biek harrika 10 minutu zeramatenean, Fernando, benetako jabea, azaldu zen eta zer ari zen gertatzen ikusi bezain laster, berarekin eramaten zuen txakurra askatu egin zuen, "akaba itzazu" indarrez oihukatzen zuen bitartean.

Txakurrak, zitzu bizian, bai Raul bai Vicente harrapatu zituen eta haginka aritu zen haiekin, jabea, zeuden tokiraino iritsi eta gelditzeko agindu zion arte. Horzkaden ondorioz sortutako lesioek 45 eta 89 egun behar izan zituzten sendatuak izan zitezten.

(147 art. eta hurr.)

III

Ander eta Joxe elkarren aldameneko bi baserriren jabeak ziren, aspaldidanik elkarrekiko ezinikusia eta gorroto nabaria zutenak. 1997ko otsailaren 8an, arratsaldean, lur batzuei buruzko eztabaida gogor eta luzea piztu zen: Anderrek aipatu lurak bereak zirela aldarrikatzen zuen, baina Joxek azken urteotan lur horiei onura atereaz gain, panelez inguraturik zituen eta bereak balira bezala lurren sarrera itxita zeukan. Anderrek azkenik egun hartako eztabaidari amaiera eman zion, "gauzak ez dira horrela geratuko" esanez.

Hurrengo egunean, baserriko lana bukatu bezain laster, Ander Joxeren eremurantz abiatu zen, aurreko eguneaneztabaidagai izandako lurri buruzko akordio batera iristeko asmoz, sorbaldaren gainean sega bat zeramala. Joxerengandik bi metrotara gutxi gorabehera aurkitu zenean, hitz egiten hasi aurretik, erosoago aritzeko, Anderrek sega hartu eta sorbaldatik altxatu zuen, lurrean uzteko asmoarekin. Joxek Anderren mugimendua ikusirik, eta segaz bera kolpatzera zetorrelakoan, lan egiteko erabiltzen ari zen aitzurra hartu eta Ander kolpatu zuen. Kolpeak sabelean eta bizkarrean eman zizkion, aitzurraren egurrezko eta burdinazko zatiez baliatuz, eta ondorioz Ander lurrera eroraraziz-

Ustekabeko kolpe horien aurrean eta gehiago kolpaturik ez gertatzeko, Anderrek lurretik segaren puntaz kolpe siku bat eman zion orkatilan Joxeri; ondorioz eragindako lesioek sendabide kirurgikoa behar izan zuten eta, urtebete baten buruan sendatu ziren. Anderren lesioak, medikuntza-sendabidea jaso eta gero, hiru astebeteren buruan sekuelarik gabe osatu ziren.

(147 art. eta hurr.)

IV

Goetz, gizon zuria, ertaineko adinekoa, zenbait alditan lapurtua izan zenez, normalean arma baten eramailea zen horretarako zegokion lizentzia eta gida zituelarik.

Lanetik zetorrela, arratsaldeko 7ak inguruan, New Yorkeko metroaren bagoi batera sartu zen. Bagoiaren barruko aldean, alde batean 20 pertsona inguru aurkitzen ziren, eta beste aldean, berriz, 4 bakarrik, 4 gazte beltz .

Goetz, beltzak zeuden aldean eseri zen eta pixka bat geroago, aipatu gazte beltzak, berarengana hurbildu ziren, "modu probokatzailerik bat erakutsiz", prozesatuaren esanetan, eta horietariko batek 5 dolar emateko eskatu zion "era lotsagabez" (berriro ere prozesatuaren esanetan).

Goetzek, hitzik esan gabe, pistola atera eta 5 tiro egin zituen, gazte beltz haietako biri zauri larriak eraginez (batek begia galdu zuen eta besteak, buruan eta besoan jasandako zauriengatik, hainbat ebakuntza kirurgiko jasan eta 200 egun behar izan zituen, sendatua izateko).

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.)

V

1998ko urriaren 5ean, Ana, Antonio, Joxe eta Peio, ados jarri ziren ondokorako: eskopeta bat lortzen saiatuko ziren, eta horretaz baliatuz, ezagutzen zuten zurgindegira jakin batean lapurreta egingo zuten.

Lizentziarik eta gidarik gabeko eskopeta lortu ondoren, Renault batean aipatu zurgindegira abiatu ziren: Joxek eta Peio, automobiletik atera aurretik, estalki batez aurpegia ezkutatu zuten. Ana eta Antonio automobilaren barruan gelditzen ziren bitartean, Joxe eta Peio zurgindegira sartu eta Joxek, eskopeta erakutsiz, barruan zegoen jabea mehatxatu zuen, zeukan dirua, guztia, emateko galdatuz.

Zurgindegia jabeak, mugimendu bortitz baten bitartez, Joxek zeukan eskopetari heltzea lortu zuen, eta bien arteko tirabira zen; azkenik, tirabiragatik, eskopetak tiro bat askatu zuen, horma baten kontra jo zuena.

Joxek eta Peio, gertatutakoagatik beldurtuta, ihes egin zuten, batere dirurik hartu barik.

Autoan sartzekoan zeudela, jabeak, lizentziaz zeukan pistola batez baliatuz, Peio ezkerreko hankan bi tiro eman zizkion. Horren ondorioz, hanka moztu behar izan zitzaion, zegokion medikuntza-sendabide kirurgikoaren bitartez.

(237 art. eta hurr.; 563 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.)

VI

1997ko maiatzaren 15ean Angelak bere alaba Camilaren etxeko atearen aurrean Anarekin topo egin zuen: Ana Camilaren ezkonahizpa zen. Ana eta Angela elkarrekin haserretuta zeuden, Camilaren senarrak Camila abandonatu zuelako.

Abandonua zela kausa, Angela eta Anaren arteko eztabaida gogorra piztu zen eta biek elkarri irainak bota zizkioten.

Anak, zeraman euritakoaz Angelari kopetan kolpe bat eman zion, eta ondorioz hemorragia arina eragin zion, batere medikuntza-sendabiderik behar izan ez zuena.

Une horretan, irainak eta jasandako kolpea zirela eta, Angelak, poltsikoan itxita zeraman labana bat atera, zabaldu eta Anaren lepoaren eta bularraren kontrako labankada batzuk eman zituen. Horien ondorioz, Anaren beheko arteria tiroidea eta jugular zaina mozturik gertatu ziren, eta hemorragia aski handia izan zuen; hemorragia senda zedin. 48 eguneko medikuntza-sendabidea behar izan zen.

Angela, gertatutakoagatik zeharo beldurturik, ziztu bizian Guardia Zibileko kuartelera abiatu zen eta deskribatutako egitateak bertan argitu zituen.

VII

Jesus eta Victoriaren sendiak eta Nemesio eta Carmenenak elkarrekin ezinikusi nabarmena zuten, iraganbide bera elkarrekin banatzen zuten auzokideak zirenez gero. 2000ko apirilaren 28an, Jesus bidetik zihola, beste sendia haren kontra irainka hasi zen, Jesusek, halere, ez zuen jaramonik egin. Bai, berriz, bere emazteak eta horregatik makila lodi bat hartu eta etxeko atarian zeuden bai Nemesio bai honen semea kolpatzeari ekin zion. Erasoaren aurrean, aipatutakoek Victoriari eutsi eta lurreratu zuten.

Jesusek gertatzen ari zena entzutean, etxera bihurtu zen, eskuan ganibet handi samarra zeramala. Etxeraino helduta, lehenik aurkitu zuen amari labanaz eraso zion: jarraian, semearekin tirabiraka aritu ondoren, ganibeta ezkerreko fosa iliakoan (aldaka aldean kokatzen dena) sartu zion. Carmen zauriturik suertatu zen eta semea hilik.

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.)

VIII

Matiasek, Acacias delako kaleko atezaina, 1995eko azaroaren 26ko gaueko 9ak aldera bere ohiko zereginetan ziharduen. Une horretan Generoso bere familiarekin etxeko ataritik sartu zen. Generosok izaera bortitza zuen eta etxeko auzokide-elkartearen presidentea izan zenean tirabira bat baino gehiago izan zituen Matias atezainarekin.

Geroago Generoso tabako erostera atera zen, berarekin mendiko ganibeta zeramala: Generosok ohituraz beti aipatu ganibeta praktetako barruko zorro ezkutuan eramaten zuen.

Generoso bueltatzean Matiasek hura urduri zebilela pentsatu zuen eta eraso egingo ziolakoan, Matiasek atarian zeukan burdinazko barra batez baliatuz kolpe bat eman zion, eta ondorioz besoan eragindako lesioak 65 egun behar izan zuten sendatzeko.

(147 art. eta hurr.)

1.2.6. BEHARRIZAN EGOERA

I

Egitateak gertatu ziren unean, Agustin, bere ezkonarriba ohiarekin ezkondata zegoena eta bere ilobaren aitordea zena, langabezian zegoen, inolako laguntza ekonomikorik kobratu gabe. Bere emaztea egoera ekonomiko berdintsuan aurkitzen zen; zeukan diru-iturri bakarra, bertako bulego baten eskailerak garbitzeagatik irabazten zuen diru apurra zen.

Agustin, ofizioz ezerezturik egon beharko ziren zigor-aurrekariak zituena, ia diru-sarrerarik ez edukitzeak eragiten zuen egoera larriak bultzaturik, Benignoren etxebizitzaren barrura sartu zen, Benignoren iloba oligofreniako bati —etxean ahaztutako zerbaite hartzeko erabiliko zuelako aitzakiaz— eskatutako giltza batez baliatuz. .

Behin barrura sartu ondoren, objektu eta bitxi batzuk hartu zituen, orotara 31.400 eurotan balioetsitakoak. Gero, harrapakinaren truke salerosketa-etxe batean lortu zuen gehiena bingo eta antzeko jokoetan galdu zuen, eta gainerakoarekin bere ilobarentzako jantzi batzuk erosi zituela.

(237 art. eta hurr.)

II

Gaueko hamabi eta erditan Humberto eta bere lagunak, herri bateko jaiak ospatzera joan ondoren, herri hartatik kotxez atera ziren. Oraindik jende ugari zegoen alde batean aurkitzen zirela, kontrako karriletik beste beribil bat azaldu zen.

Humberto bozina jotzen hasi zen berehala eta etengabe, baina beste automobilak aurrera egiten zuela ikusirik, eta aurrez aurreko elkar-jotze arriskutsu bat hurbil-hurbilekoa zela oharturik Humbertok bira egin zuen, horrek zekarren arriskua ezagutu arren.

Errepidetik ateratzean Maria eta bere senarra harrapatu zituzten: biek istripuaren aurrekariak eta inguruabarrak hasiera batetik ikusten ari baziren ere, ezin izan zuten elkarren arteko talka inolaz ere saihestu.

Istripuaren ondorioz Mariak eskuineko begiaren ikusmena galdu zuen eta hanka bietan hausturak jasan zituen, 6 hilabeteko tratamendu medikua behar izan zutenak, kirurgikoa ere barne.

(147 art. eta hurr.)

III

Heroinaren mendetasuna zuen Anak abstinentzia-sindromeak eragiten zion egoera fisiko larriak bultzaturik, bere amari droga bila joateko behin eta berriro eskatu zionean.

Egoera kontuan hartuta eta alabak emandako informazioari esker, identifikaturik ez dagoen pertsona batengana abiatu zen, droga eskuratzeko asmoz. Hornitzaileak amari bost dosientzako heroina eman zion 30 euroren truke. Heroinarekin autoz etxerako bidea hartua zuela, Guardia Zibilak, geldiarazi ondoren, ezkututzen ahalegindu zen heroina atzeman zion.

(368 art. eta hurr.)

1.2.7. EGINBEHAR BAT BETETZEA

I

Jose akusatua, polizia inspektorea, zigor-aurrekaririk gabekoa eta adinez nagusia, 1998ko abenduaren 27an, arratsaldeko 6^{ter}diak inguruan, Madrilgo plaza batetik paseatzen ari zen zerbitzu-lanetan. Bat-batean konturatu zen, David -19 urtekoa-, Ricardo -17 urtekoa- eta Oscar -17 urtekoa- botilak eta harriak jaurtikiz zuhaitz baten kontra ari zirela, han zintzilikaturik geratutako pilota berreskuratzeko ahaleginetan. Inguruan inor ez bazebilen ere, nahiz eta zuhaitza eliza baten alboan kokaturik egon, polizia haiengana hurbildu zen, egiten ari zirena bertan behera utz zezaten adieraziaz. Josek suhiltzaileei abisatzeko aholkua eman zien baina gazteek ez zioten jaramonik egiten eta elkarren arteko eztabaida piztu zen.

Eztabaidaren une jakin batean Josek bere pistola atera zuen eta horretaz baliatuz Davidi kolpe bat eman zion buru erdian. Ekintza horren aurrean Oskar, poliziarengana eta Davidengana hurbiltzen hasi zen azken biak elkarrengandik banatzeko asmotan, baina momentu horretan Josek lurraren kontra bi tiro bota zituen. Tiro batez Oskarri zauritu zuen hankan eta aldi berean hanka tartean. Horren ondorioz Oskarrek sendabide kirurgikoa beharrezkoa izan zuen, eta 30 egunean lan egin ezinik egoteaz gaiz, betiko orbain handia geratu zitzaion. Davidek lehenengo medikuntza-laguntza behar izan zuen suturako bi puntu emateko, bi egunean lan egin ezin izan zuen, eta sekuela gisa, orbaina kopetan geratu zitzaion betiko.

(147 art. eta hurr.; 617 art.)

II

1999ko martxoaren 21ean, Polizia-Gorputz Orokorreko hiru inspektoreek, autoz egindako pertsekuzio neketsu baten ostean, hiru pertsona susmagarri atxilotzea lortu zuten. Aipatu hiru lagunak kalean zegoen beribil batetik zenbait gauza hartzeko susmagarriak ziren.

Identifikazioarekin hasi zirenean, bat-batean hiru lagunetariko batek korrika alde egin zuen, baina Manuel inspektoreak, orduan, jarraitu, atxilotu eta taldera berrekartzea lortu zuen.

Une batzuen buruan beste atxilotu bat, Luis izenekoa, abiada bizian korrika hasi zen, berriro ere Manuel inspektorea bere atzetik joan zitzaiola. Manuel jadanik hurbil zegoela ikusi zuen une jaki

20 edo 30 zentimetroz atea zabaldu zuena 21 urteko Bartolome ikaslea izan zen. Juan, zabaldu zuenaren identitatea inolaz ere baieztatu barik, ikaslea Angelekin nahastu eta zabaltzearekin batera "polizia" ozenki oihukatu zuen. Bartolome arrotzen aurrean izutu zen eta atea indarrez itxi zuen, Juanen oina atearekin harrapaturik suertatu zela. Horrek Juan desorekatu egin zuen eta lurrera erori zen, nahi gabe pistolak tiro bat askatzen zuen bitartean. Jarraian bere lankideek atetik urruntzen lagundu zuten, zauriturik zegoela pentsatzen zuten gero eta aldi berean Juanek, Bartolomek erasotu zuelakoan, bigarren tiro bat egin zuen. Gainerako agenteak, guztiak, era berean, tiroka hasi ziren, Bartolomeren heriotza eraginez, bala-zauri ugariaren ondorioz.

(138 art. eta hurr.)

1.2.8. EGOZGARRITASUNA

I

2002ko maiatzaren 26an, gaueko 11ak inguruan, Peio, 17 urtekoa, eta Mikel, adinez nagusi, Z izeneko tabernan sartu ziren eta, zeramatzaten labanez baliatuz, lokaleko lankide bat, Xabier, mehatxatu zuten. Xabier une hartan bakarrik zegoen tabernan, eta Peio eta Mikel prozesatuek, diru kutxan zegoena – 1.150,50 euro– berei emateko agindu zioten. Xabierrek dirua eman zien.

Peio eta Mikel droga-menpekoak ziren; 1992 urteaz geroztik heroína kontsumitzen zuten. Deskribatutako ekintza egin baino lehentxeago, oso toxikomania astunaren pean zeuden, opiazeoak normalean kontsumitzearen, jasaten ari ziren abstinentsia-sindromea saihesteko asmoz.

Mediku forenseak egindako peritajearen frogatutzat jotzen da, ordea, akusatuek ez zituztela ez ezagutzeko ez borondatez jarduteko gaitasunak nabarmen txikiagoturik.

Ahozko epaiketaren unean, Peio prozesatuak, duela 6 hilabete, Gizakia Helburu izeneko erakundearen, droga-kontsumoa uzteko tratamendua jarraitzen ari zela baieztatzen da.

(237 art. eta hurr.; 242 art.)

II

, Mikel prozesatuak, patologia alkoholikoa pairatzen zuen eta batzuetan mozkorraldi patologikoa ere izaten zuen. Jakinaren gainean zegoen edari alkoholikoak neurri oso txikitara edan arren, batzuetan erreakzio bortitzak eragiten zizkietela. Egitateen aldian Mikel taberna desberdinetan eta lagun baten etxean egon zen, garagardo bat eta kopabatzuk koñak edaten.

Eandakoagatik mozkorraldi patologikoaren eraginpean zegoela eta horrexegatik bai nahi izateko gaitasuna bai ezaguera- gaitasuna neurri handi batean txikiagotuta edukita, 20 zentimetroko labana batez Rafa, bere auzokidea, oldartu zuen, ahalik eta kalterik handiena egiteko asmotan, heriotza bera eragiteko aukera ere salbuetsi barik. Rafak zauri larriak bere gorputz osoan jasan bazituen ere, interbentzio kirurgiko zehatz eta arrakastatsuari esker bere bizitza salbatzea lortu zuen.

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.)

III

Juanek aspaldidanik eskizofrenia paranoidea eta epilepsia postraumatikoa jasaten ditu, bere ezaguera eta erabakitze gaitasuna neurri handi batean txikiagotzen dituztenak. Gertakarien egunean, ohiko botika hartu ondoren, bazkaltzen hastera zihoala, Antonio eta haren semea Miguel, 23 urtekoa, azaldu ziren etxera.

Juanek, haserretuta, ez zela etortzeko ordu egokia esan zien, bere ohiko bakea hain ordu desegokian apurtzen ari zirela-eta. Haien arteko eztabaida gero eta bortitzagoa zen eta une jakin batean Miguelek bi aldiz kolpatu zuen Juan, bi aldiz lurreratuz. Minduta eta duintasunean zaurituta, Miguelek eta haren aitak alde egiten zuten bitartean, etxera sartu zen Juan, ganibeta hartu eta bere aurkariarengana zuzendu zen. Bere aitak

abisatua, Miguel itzultzen zen unean Juan dagoeneko gainean zuen eta labankada bat eman zion, besapetik sartu zena. Ondoren, Miguel eta Juan aurrez aurre zeudela, Juanek berriro ere ganibeta sartu zion bular aldean bihotzeraino. Ondorioz sortu zen hemorragiak jota bertan hil zen.

(138 art. eta hurr.)

III

2001eko apirilaren 10ean, arratsaldeko 5ak inguruan, Joaquinek, Renault 9 baten atzeko aldeko maletategiko sarraila apurtu ondoren, han zeuden bi maleta hartu zituen, bai jantziak bai bitxiak barruan zituztenak, orotara 1.180,50 eurotan baloratutakoak. Joakinek, pertsonalitate psikopatiko astuna dauka, eta opiazeoen mendetasuna jasaten du, bere buru-gaitasunak gutxiagotzen dituena baina zeharo indargabetu barik.

(237 art. eta hurr.)

1.2.9. DEBEKU-ERRAKUNTZA

I

Andresi, bihotzekogaixoa, bere etxera zihoala bihotzekoa eman zion. Pepe, Andresen ezaguna, lurrera erortzen zelako lekukoa izan zen. Andres arineketan erietxe batera eramaten ez bazuten Pepe hil egingo zela jabetu zenez, une horretan, deskarga lanak zirela-eta, atea zabalik eta giltzak jarrita zituen furgoneta batean Andres sartzea erabaki zuen.

Andres dagoeneko barruan sartua zegoela eta Pepek furgoneta martxan jarri bezain laster, Luis, furgonetaren jabea, aurreneko gertakariaren berririk ez zuena, lapurtzen ziotelakoan, atzetik korrika hurbildu zen, "lapurrak, lapurrak" oihukatuz. Pepek furgonetan alde egin ez zezan, Luisek leihatilatik kolpeka jardun zitzaion, bekainean zauri bat eraginez, sendatzeko jostura-puntu batzuk behar izan zituen.

Hala eta guztiz ere, Pepek Andres erietxe batera eramatea lortu zuen, eta horri esker haren bizitza arriskutik atera zen.

(147 art. eta hurr.; 244 art. eta hurr.)

II

Abdulek Bartzelonan erositako beribil batean poliziak, egun batzuen buruan, atzerrian egindako pistola bat aurkitu zuen, Estatu espainiarrera era ez-zilegian sartua eta tiro egiteko egoeran zegoena. Abdulek, automobileko esku-larrutegian zegoen pistola berea zela aitortu bazuen ere, Bartzelonan erosi zuela argitu zuen, eta Espainiara era ez-zilegizkoan ekarria zenik ez zekiela gaineratu zuen; kontrakoa pentsatzeko frogarik ez dago.

(563 art. eta hurr.).

III

Banku baten jabe aberatsa zen Antoniok, eta azken aldi honetan talde terrorista baten aldetik hiltzeko eta bahitzeko mehatxuak jasotzen ari zenak, tiro egin zuen gauzez bere txaletaren harresia eskalatzen ari zen pertsona baten kontra. Baina gero konturatu zen, eskalatzen ari zena bere semea zela, etxera nahiko berandu iritsi zenez gero, inork jakin ez zezan, atea jo beharrean, eskalatzeari ekin ziona. Semea hilik suertatu zen.

(138 art. eta hurr.)

1.2.10. BELDUR MENPERAEZINA

I

Duela urte batzuk Ana Franciscorekin bizi zen eta Anak Franciscorengandik zazpi seme-alaba zituen. Gertakarien egunean, Ana bere zazpi seme-alabekin batera garaje batean bizi zen: garajea bikotearen ohiko etxebizitzaren beheko aldean aurkitzen zen eta Ana hor zegoen bizitzen, Franciscorengandik bere burua eta bere seme-alabena babesteko, azken honek azken egunetan haien kontra botatako mehatxuak zirela kausa.

1998ko abenduaren 12an, gaueko ordu bietan, Francisco garajearen atearan kontra mailuka hasi zen indar handiz: Francisco oso-oso urduri zegoen, bere senetik aterata, eta etengabe Anaren eta familiaren gainontzeko partaideen kontrako mehatxuak botatzen zituen, atea kolpatzen jarraitzen zuen bitartean.

Azkenik, atea apurtu eta zabaldu zen: behin Francisco barruko aldean egon ondoren, eta mailua eskuan eta altxaturik zeukala, prozesatuarengana (Anarengana alegia) zuzendu zen, "los mato a todos" oihukatuaz.

Une horretan Anak bi kanoiko eskopeta hartu eta Francisco hiltzeko asmotan, bi metrotara, haren kontra bi tiro egin zituen, bularretik sartu zitzaizkionak. Ana, Francisco bueltatzen zela ikusirik, hain zuzen goiko etxebizitzara eramaten duten eskaileterantz, haren atzetik joan zen eta aizkora batez baliatuz, Franciscoren alde okzipitalean kolpatu zuen. Tiroek eta kolpeek eragindako zauriengatik Francisco hil egin zen.

Tiroak bota eta gero, Ana Franciscoren atzetik kolpatzera joan zenean uste zuen gizona ez zegoela zaurituta, izan ere gelan argirik ez baitzegoen. Anak uste izan zuen Franciscok goiko etxera joan nahi zuela han zegoen bigarren eskopeta baten bila.

(138 art. eta hurr.)

II

Josefa, Diegorekin ezkondata egondakoa, elkarrekin etengabe izandako liskarregatik duela zortzi urte egitatez bananduta aurkitzen da, nahiz eta maiz elkarren interesei buruz hitz egiteko elkar ikusten duten. 1996ko abuztuaren 9an, hain zuzen ere, arratsaldeko 8ak inguruan, elkarrekin zeuden eta, Diegok goiz hartan bien seme batekin izandako eztabaida bat zela kausa, bikotekideen arteko hitzezko aurrez aurrekoa, tentsioz betea, sortu zen.

Zurruburruaren une jakin batean Diegok bere emaztea erasotzeko labana bat atera zuen, baina Josefak indarrez aurre egin zion. Tirabiraren ondorioz eta Diego alkoholismo kronikoagatik oso ahulduta zegoenez, labana kentzea lortu zuen emazteak eta jarraian labankada batzuk eman zizkion.

Labankaden eraginez atake hipobolemikoa gertatu zitzaion, bai gibelean, bai ezkerreko giltzurrunean, bai hestean kalte handiak frogatutzat jo ahal direlarik, hain zuzen heste-zulatzeari eta heste-euskarrien ebiszerazioa. Emandako labankada guztiak hiltzeko nahikoak ziren; hala ere, zegokion medikuntza-sendabide kirurgiakoarekin Diego 89 egunetan sendatu zen.

(138 art. eta hurr.)

1.2.11. GARAPENA ETA PARTAIDETZA

I

2000ko abuztuaren 7an, gaueko 9ak inguruan, Gaizkak bere auzokide Eneko ikusi zuen eta harekin oso haserretuta zegoenez, harengana jo eta automobilera igotzeko esan zion, "geure artekoa, gizonoi dagokigun moduan konpontzeko". Enekok eskaintzari uko egin zion eta orduan Gaizkak poltsikotik labana bat atera zuen. Gaizka labanaz baliatuz Eneko sabelean zauritzen ahalegindu bazen ere, ez zuen lortu, Enekok abileziak Gaizkaren eskua geldiaraztea lortu zuelako. Hala ere, Enekok, labankada ekiditean, eskuan zauri arin bat jaso zuen. Segituan Enekok alde egin nahi izan zuen, baina irrist egin eta lurrera erori zen. Orduan

Gaizka hurbildu zitzaion eta labana sartzeko zorian zegoela, ertzain bat bien artean jarri zenari esker, ezin izan zuen bere asmoa gauzatu.

(138 art. eta hurr.; eta 147 art. eta hurr.)

II

Anibalek eta Mikelek –azken hau adingabea, 15 urtekoa–, adostutakoaren arabera, ziklomotor batean zihoazela, Ana ikusi bezain laster, berarengana zuzendu eta bizkarretik indartsu tiraka aritu ondoren bere poltsa kendu zioten. Ihes egin zuten eta gero, lasaiago, lortutako 400 euro, itsuen aldeko kupoia eta loteria-dezimo batzuk elkar banatu zituzten.

(234 art. eta hurr.)

III

Genoveva kaletik zihoala, bere lagun Luisek oinezko bat labanaz nola mehatxatzen zuen ikusi zuelarik, haiengana hurbildu zen eta biktimari, zeukan guztia emateko gomendatu zion, izan ere bestela Luisek “goitik behera” ebakiko zuen. Luis dirutzaz jabetu zenean, biek, Luisek eta Genovevak, alde egin zuten eta heroina erosteko erabili zuten harrapakina.

(237 art. eta hurr.)

1.2.12. DELITU-PILAKETAK

I

Antoniok, udaltzainak, Robertori bere ibilgailua aparkaturik zeukan lekutik mugitzeko agindu zion. Bien arteko eztabaida gogorraren onoren, Roberto bere automobilerantz abiatu zen. Robertoren emazteak, gertatutako eztabaida ikusi zuena eta zeharo haserretuta zegoena, Roberto bere senarrari, txintik esan gabe, labana bat eman zion: Robertok agentearengana jo zuen eta besagainean labankada bat eman zion. Horren ondorioz agenteak, tratamendu medikua behar izan zuten zauri batzuk jasan zituen, 40 egunen buruan sendatu zirenak.

Gertaera honen ostean, Roberto eta bere emaztea Elviraren etxera korrika abiatu ziren. Elvirak Roberto txikitandik ezagutzen zuen eta Robertok eta bere emazteak gertatutako guztia kontatu zioten. Elvirak biak bere etxean bost egunean ezkutatu zituen.

(418 art. eta hurr.; 231 art. eta hurr.)

II

2002ko urriaren 4an, hamaikak eta laurden inguruan, Jorge eta oraindik identifikatugabeko beste bi pertsonak, hartutako akordioaren arabera, eta aurpegiak buru estalkiez ezkutatuta zeramatzatela, Valenciako Mira izeneko bitxitegira sartu ziren. Barruan, lizentziarik eta gidarik gabeko pistola bat erakutsiz, barruko pertsonak mehatxatu zituzten, oihu egin ez zezaten eta segurtasun-kutxan zegoen dirua eta bitxiak emateko agindu zieten.

19 milioiko harrapakinaz jabeturik bitxitegitik ateratzen zirean unean, bi polizia bertara azaldu ziren, beste pertsonen abisuaren ondorioz. Hauetariko polizia batek identifikatzeko eskatu zion, baina hori egin beharrean, Jorgek oso-oso hurbiletik tiro egin zion, eta agentea unean bertan hilik gertatu zen.

(138 art. eta hurr.; 237 art. eta hurr.; 563 art. eta hurr.)

III

1999ko ekainaren 2an, eguerdiko ordu bata aldean, Angel, 1996an lapurreta delitu batengatik 6 hilabete eta egun bateko presoaldira kondenatua izandakoa, eta José, Vigoko O Pinal tabernara zuzendu ziren. Biak aurpegia estalirik sartu eta pistola batez eta kanoi moztuko eskopeta batez, lizentziarik gabekoak biak, barruan zeudenak mehatxatu zituzten, lapurreta bat zela oihukatuz, eta balioko guztia emateko aginduz. Tabernako jabeari ere kutxaren dirua emateko agindu zioten.

Barruan zeudenek esandakoa betetzeari uko egin ziotenez, Angelek eskopetaz tiro egin zuen, bezero baten alde batean emanez, horren ondorioz unean bertan hil zelarik. Tiro berak jota, beste bezero batengan lesio desberdinak eragin ziren, sendabide kirurgikoa behar izan zutenak baita begi baten ikusmena galtzea ekarri ere.

(138 art. eta hurr.; 147 art. eta hurr.; 237 art. eta hurr.; 563 art. eta hurr.)

IV

Manuelek Ander erail ondoren, hildakoaren familiari, Ander oraindik bizirik balego bezala jardunez, hura askatzeko diru-kopuru oso handia eskatzen dio.

(138 art. eta hurr.; 163 art. eta hurr.).

V

A-k lehegailu bat jartzen du eta horren ondorioz 6 pertsona hilik suertatzen dira eta beste hiru lesio larriekin.

(138 art. eta hurr.)

VI

Ofelia bere autoaren gurpil zulatua aldatzen ari zen bitartean, Peiok automobilaren barruan zegoen poltsatik txeke taloitegi oso bat hartu zuen. Alde egin bezain laster, txeke bat bete zuen 10.000 €ko kopurukoa eta baita Ofeliaren sinadura imitatu ere. Dagokion bankutik aipatutako kopurua ateratzea lortu zuen txekea aurkeztu ondoren.

(390 art. eta hurr. eta 623 art.)

1.2.13. DELITU JARRAITUA

I

1995 ezkerok, Juan Antonioren landa-finka baten administratzailea izan zen. Antoniok arazo ekonomiko larriak zituen bere joko zalekeriarengatik: hori dela kausa, 1997 urteaz geroztik finkaren diru eta ondasunak hartzeari ekin zion, benetakoak ez ziren kalteak edo galerak agerraraziz, edo kobratutako fakturak kobratu izan ez balira bezala jardunez, edo finkaren benetako etekinak ezkutatu. Egindako guztia estaltzeko asmoz, kontabilitate-operazio konplikatuak bitartez benetako eragiketarik aldatzen zituen.

Antonio, finkaren etekin-maila apala zela kausa, eta betidanik finka horrek izandako emaitza onak kontuan harturik, susmatzen hasi zen. Kontabilitatea zehatz-mehatz aztertu ondoren, Antonio jabetu zen Juanek 1997-2000 bitartean 7 milioi hartu zituela. 1997 urtean hiru aldiz bereganatu zituen dirua edo ondasunak, aldi bakoitzean 500.000 pezetako balioa; 1998. urtean 6 aldiz, bakoitza 400.000 pezetakoa; 1999 urtean 8 aldiz, bakoitza 200.000 pezetakoa; 2000 urtean, azkenik, hiru aldiz, bakoitza 500.000 pezetakoa.

(302 art. eta hurr.; eta 535)

II

Mariak, adin-nagusiak eta aurrekari penalik gabekoak, bere NAN (nortasun agiri nazionala) aldatu zuen hurrengo era honetara: bere izenaren ordean, asmatutako bat jarri zuen eta bere egoera zibilari eta helbideari nahiz adinari buruzko aldaketak sartu zituen.

Mariak bere auzokide baten txeke taloitegia bat, Banco Centraleskoa, 87070 kontu-korronteari zegokiona, eskuratzeko lortu zuen, aipatu bankuan auzokidearen izenean jaso zuelako, irakurteazinezko sinaduraz izenpetzearen bitartez.

Mariak, 1999ko urtarrilaren 28an, aipatu kontu-korrontearen kontrako taloi bat, 100.000 pezetakoa, izenpetu zuen titularraren izenpea imitatuz, eta dirua kobratzea lortu zuen.

Geroago, beste auzokide baten posta-kutxatik beste taloitegi bat atera ondoren, 7854-271 Banco Español de Crédito delakoaren kontu-korrontekoa, taloi batzuk izenpetu zituen: lehenengoa 135.000 pezetakoa, bigarrena 5.000 pezetakoa, hirugarrena 55.000 pezetakoa eta, azkenik, 221.000 pezetakoa, kontu-korrontea hutsik utziz.

(248 art. eta hurr.; 390 art. eta hurr.)

III

Ricardok, adin nagusia eta zigor-aurrekaririk gabekoa, 1995eko urteaz geroztik, eta auzitegietakako prokuradore moduan aritzeko beharrezkoak diren jakintza teoriko eta praktikoak lortzeko asmotan, Emilio prokuradorearen bulegoan egiten zuen lan, horren truke, aipatu jakintzaz gain, diru-kopuruak ere irabazten zituela.

1995eko azken hilabeteetan eta 1996ko lehenengoetan, ohiko bezero batzuegandik diru-kopuruak eskuratu arren, ez zizkion prokuradoreari eman, berarentzako gorde eta erabili baizik.

Aipatu diru-kopuruak hauexek izan ziren: 200.000 pzta, 500.000 pzta, 1.000.000 pzta eta, laugarren bezero batengandik, 24.797 pzta.

(252 art. eta hurr.)

IV

1993ko apirilaren 16an, gaueko 8ak eta 9 t'erdia artean, Peio, adin nagusikoa eta zigor-aurrekaririk gabekoa, eta Mikel ohartu ziren herriko errepide batetik 14 urteko neska gazte bat zihoala. Biek bat-batean inguratu zuten, beso batetik indarrez eusten, ez oihukatzen aginduz, bestela okerragoa izango zela mehatxatzen zuten bitartean.

Handik hurbil eta abandonaturik zegoen etxe bateraino eraman zuten eta biluztu ondoren, biek txandaka sexu-harreman osoak (hiru bakoitzak), baginatik sarketa eginez, izan zituzten. Bietako batek sexu-harreman bakoitza zuen bitartean, besteak biktimari eutsi eta ahoa estaltzen zion, oihu egin ez zezan eta gaitz handiago batekin mehatxatuz.

(178 art. eta hurr.; 163 art. eta hurr.; 169 art. eta hurr.)

V

Josek, 1999ko udan bere emaztearekin eta 13 urteko adopziozko alabarekin bizi izaten zena, lau aldiz, abuztu hartako lau egun desberdinetan, alabatxoaren bularrak bai jantzien kanpoko aldetik bai jantzien barruko aldetik eta bagina –hau jantzien kanpoko aldetik besterik ez– asmo lizunez ukitzeari ekin zion. Lau egunotan alabarekin bakarrik geratzeaz eta bien artean zegoen familia-harremanez probetxua atera zuen jarduerak errazago egin ahal izateko.

(181 art. eta hurr.)

VI

Jose Luisek, dirua lortzeko asmoz, Güell izena duen Bartzelonako parkean zeuden beribil batzuen kristalak apurtu zituen. Auto hauen barrutik jantziak, dirua, bitxiak eta abar hartu zituen hurrengo balorazioaren arabera: lehenengo automobiletik 350 €tan baloratutako gauzak eskuratu zituen; bigarrenean 85 €koak, hirugarrenean 230 €koak. Laugarrenaren beira apurtu ondoren, zerbait hartzera joan zenean, berriz, poliziak harrapatu zuen, azken auto honetan 25 €tan baloratutako kalteak eragin zituelarik.

(237 art. eta hurr.).

1.2.14. BALDINTZAPEKO KONDENA ETA ORDEZPENA

1996ko azaroaren 24an, gaueko 8ak inguruan, Antonio, 17 urtekoa, 1996ko maiatzaren 29an eta urte bereko ekainaren 10, 14 eta 21eko epaietan 4 lapurreta-delituengatik kondenatua, Pascualaren aldizkari-kioskora sartu zen. Antonio bere aurpegia zapi batez estaltzen ahalegindu bazen ere, sartu aurretik zapia erori zitzaionez, edozein unetan ezagutzeko moduan egon zen une oro.

Kioskoaren barruko aldean zegoela, Antoniok Pascualari eztarrian labana bat jarri zion, dirua emateko aginduz. Honen ondorioz, Pascualak zauri txiki bat eztarrian jasan zuen, mediku-laguntzarekin sendatu zena. Hala ere, ez zuen dirua eskuratzea lortu, udaltzaingoak bera atxilotu zuelako, beste pertsonak agenteei abisatu eta berehala.

Antonio heroinazalea zen baina ez dago frogarik drogamenpekotasunaren iraupenari buruzkorik ez eta, ekintza egin zenean, bera zegoen egoerari buruzkorik ere. Oso urduri zegoela bakarrik ematen da frogatutzat.

(237 art. eta hurr.).